

DE HAAGSE TIJDEN

De gewoonte van
het kerstpakket

Pag. 3

Opwachting van
The Who in Den Haag

Pag. 6-7

DA SEBASTIANO

TRATTORIA

Feestelijk 3 gangen menu
voor maar €27,75

Geldig tot 30 december

Laan van Meerdervoort 214, Den Haag
Tel. 070 - 392 55 85

De Haagse krant van alle tijden

Met Kerstmis naar Den Haag

In 1939 besloten burgemeester de Monchy en zijn wethouders in samenwerking met de Haagse VVV de Residentie om te toveren tot Kerststad van Nederland. Onder de leuze 'Met Kerstmis naar Den Haag' wilden de initiatiefnemers de Nederlandse bevolking ertoe bewegen om de feestdagen in onze stad door te brengen. In plaats van een uitstapje naar de traditionele kerststeden Brussel en Parijs.

De Haagse middenstand, horeca en de kunst- en amusementswereld reageerden zeer verheugd. Men hoopte met het plan vele bezoekers te trekken die al dan niet hun portemonnee zouden openen. Ook de spoorwegen en de HTM zagen er wel brood in en verleenden hun medewerking. Na overeenstemming van alle partijen werd op initiatief van VVV-directeur Woltjer enkele commissies benoemd die zich bezig zouden houden met diverse aspecten van het Haagse kerstfeest. De commissie voor de stadsversiering had het geluk dat de architect van de Haagse Gemeentewerken, de heer Van Zeggeren, als adviseur betrokken werd. Twee jaar eerder had hij bij

het huwelijk van prinses Juliana de koninklijke aankleding van het stadhuis in goede banen geleid. Samen met de bekende Haagse bloemenkweker de heer Hoogveen werd het plan ontwikkeld om op belangrijke punten in de binnenstad versieringen en kerstbomen te plaatsen.

Onder de studenten van de Haagse Academie voor Beeldende Kunsten werd een prijsvraag uitgeschreven om een stemmings-

"Straten en pleinen in de Binnenstad werden sfeervol versierd en etalages werden in een feestelijke stemming gebracht"

Kerst in de Grote Halstraat. Foto: Harry van Reeken

volle affiche te bedenken die in een oplage van duizenden exemplaren over het land verspreid zou worden. Daarnaast werd er een pakkende folder ontworpen

werd met echte kaarsen opgetuigd. De overige bomen werden versierd met witte ballen en lampen. Om de sfeer te vergroten, werden de gevels van het Binnenhof aan de Hofvijverzijde en het standbeeld van koning Willem II rood belicht. Straten en pleinen in de Binnenstad werden sfeervol versierd en etalages werden in een feestelijke stemming gebracht. Op beide kerstdagen zorgden de binnenverlichting van de Ridderzaal en in de Grote Kerk op straat voor een romantisch schouwspel. Uit de Haagse Toren klonken kerstklanken die over een groot deel van de stad goed te horen waren. De schouwburgen en concertzalen brachten een rijk gevarieerd kerstprogramma. De bioscopen draaiden de nieuwste familiefilms en in de restaurants werden feestelijke maaltijden geserveerd. Op een aantal pleinen werden kerstliedjes gezongen en rook het naar winterse lekkernijen.

De verwachtingen waren vooraf hooggespannen. Stadsbestuur, VVV en ondernemers hoopten op een groot aantal bezoekers. Dat gebeurde ook. Het Haags kersteventement werd een groot succes en trok mensen uit het hele land. Hotels waren goed bezet. Restaurants en cafés hadden geen tafels meer vrij. Winkeliers deden uitstekend zaken. Theaters en bioscopen zaten tot de nok toe vol. De sfeer op straat was warm en gezellig. Met name de enorme, feestelijk verlichte kerstbomen trokken in de avonduren veel bekijks. Volgens diverse kranten deed de uitstraling in het historisch centrum van Den Haag denken aan *A Christmas Carol*, het beroemde verhaal van Charles Dickens.

Jan Kaffa
jankaffa@hotmail.com

Vervolg op pagina 2

Op initiatief van de V.V.V. 'met kerstmis naar Den Haag' oprichting van een kerstboom op het Binnenhof, 1939. Foto: H.A.W. Douwes, collectie HGA

met allerhande informatie over het Haagse kerstfeest. Begin december werden in de achterhoek tien enorme naaldbomen uitgezocht en naar Den Haag overgebracht. De reuzen werden onder het toezicht van vele nieuwsgierigen geplaatst op het Binnen- en Buitenhof, de Kapelsbrug, voor Paleis Voorhout, op het Plein en bij de stations Staats- en Hollands Spoor. Op de Vijverberg langs de Hofvijver kregen drie exemplaren een onderkomen. De kerstboom op het Binnenhof voor de Ridderzaal

van der VLUGT GLASHANDEL v.o.f.

Loosduinsekade 175
2571 BW 's-Gravenhage
Tel: 070-3603927
info@vd-vlugt.nl
www.glashandel-vandervlugt.nl

OPRUIMING Tot
50% korting
op dames- en heren merkschoenen

Prins Hendrikstraat 132-134
Den Haag
070 - 363 75 19

JOHAN WASSENAAR
Johanwassenaar.nl

CUVO. Zorg voor uw uitvaart.

CUVO UITVAARTZORG ONDERDEEL VAN COÖPERATIE DE VOLHARDING

BEL BIJ EEN OVERLIJDEN OF VOOR EEN AFSpraak 070 346 95 71 | WWW.CUVO.NL

DEN HAAG EN OMSTREKEN

Vervolg voorpagina

Met Kerstmis naar Den Haag

De geldbeluste en gierige Ebenezer Scrooge zou tevreden zijn geweest want de omzet was voor iedereen flink gestegen. Het belangrijkste doel werd meer dan behaald. Den Haag was als kerststad op de kaart gezet. Alle betrokkenen keken dan ook uiterst tevreden terug. Maar er werd al snel vooruitgeblikt. Het plan om het Haagse kerstfeest in 1940 groter en mooier te laten worden, kreeg na de jaarwisseling al vorm. Niet wetende dat een nade-

rende oorlog de wereld zou veranderen.

Het enige wat aan het feest ontbrak, was de sneeuw. Maar op tweede kerstavond dwarrelden de eerste witte vlokken naar beneden. In de daaropvolgende dagen bedekte een dik pak Den Haag. De takken van de kerstbomen bogen flink onder de zware, witte bedekking. De sneeuw zorgde voor mooie plaatjes en uitbundige pret, maar ook voor veel ongemak.

De bossen en parken waren smetteloos wit maar de straten en wegen kleurden al snel kleverig zwart. Een tegenstelling die ook terug te vinden was in de berichtgeving en meningen over het Haagse kerstfeest. Want ondanks het grote succes was er ook kritiek. Een paar kranten, geloofsgemeenschappen en organisaties vroegen aandacht voor de andere kant van Den Haag. De hongerige werklozen en slecht betaalde arbeiders die vooral tijdens de feestda-

Dagelijkse Groenmarkt met kerstboom in de avond tijdens de kerstdagen.
Foto: Harry van Reeken

gen de bittere ontberingen het hardst voelden. Want het waren niet deze armoedzaaiers die smulden van de heerlijke kerstdiners en genoten van de voorstellingen. Zij stonden met aftandse kleding, lege magen en

verkleumde ledematen voor de mooi versierde kerstbomen in de stad. Een Haags lichtpunt in de duisternis van velen.

Jan Kaffa
jankaffa@hotmail.com

BRIEVENBUS

De gratis rubriek 'Brievenbus' is een zeer populaire!
Hulp nodig of wilt u een reactie plaatsen?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

Gevefoto Waalstraat-school

Graag zou ik in het bezit komen van een totaal gevefoto van de Waalstraatschool in Den Haag. Deze school is gebouwd in 1881, gelijk met de opbouw van de rivierenbuurt. Deze school is voor het eerst gebruikt als lagere school, vanaf 1936 tot 1941 als Joodse lagere school en op 12-02-1942 in gebruik genomen voor het U.L.O. onderwijs. Vanaf 01-09-1942 is de school overgenomen door de Joodse Raad te Amsterdam. Van 1948 tot 1980 heeft de school huizing gegeven aan de opleiding voor het kleermakersvak (onderwijs). In 2010 is het bijzonder mooie gebouw helaas gesloopt. Via het gemeentearchief krijg ik het niet voor elkaar om een foto te bemachtigen. Nu we de winter ingaan en met de kerstvakantie in aantocht leek het mij een mooie klus om de schoenendoos uit te zoeken. Ik wil de betreffende foto gebruiken voor een fototentoonstelling in 2023 (met als onderwerp de Waalstraatschool). Ik hoop op een reactie.
Frans van Barneveld
f.van.barneveld@kpnmail.nl

Pander krant 12 PK

Zelf ben ik als interieurarchitect geruime tijd (ca. 6 jaar) werkzaam geweest op de projecten afdeling van Pander in Den Haag. Er was destijds een Pander krant 12 PK. Ik heb in de novemberuitgave van 1973 een artikel geschreven van het werk en de inrichting van enkele

vliegveldgebouwen, in Oman door Pander uitgevoerd voor de Sultan van Oman. Ik mis een volgende uitgave met daarin het vervolg van mijn verhaal. Wie kan mij daaraan helpen? Mijn dank is groot.
Hans Kuijvehoven
zonnelande@gmail.com

Mijn vroegere mavo-klas

Ik ben op zoek naar mijn vroegere mavo-klas, van de Ludger mavo in De Gaarde te Den Haag, destijds. Het gebouw bestaat nog wel, maar de mavo zelf is er niet meer. Het betreft de 1e t/m de 4e klas van de jaren 1968 tot 1972. In die klas zaten o.a. Gerard Bauman, wiens ouders een souvenirs-tentje hadden bij de ingang van het ADO-stadion in het Zuiderpark. Verder Patrick Botermans, Ruud Buijs,

Jos van Berkel, Henk Veerkamp, Eric Reith, en nog vele anderen (zowel Westlandse als Haagse leerlingen uit Zuid-West). Zou wellicht leuk zijn eens bij te praten, nu we allemaal (bijna) met pensioen zijn. Tevens ben ik op zoek naar een klassenfoto van destijds. U kunt mij bereiken op 06 42 03 74 63 of via onderstaande mail.
Jan Verbeek
jjijverbeek@kabelfoon.nl

Stolpersteine

In de krant van 29 november verscheen mijn artikel over de Stolpersteine op de IJscubweg. Van de heer Jan H. Karel, coördinator project Stolpersteine voor Den Haag, ontving ik de onderstaande aanvulling/verduidelijking op mijn artikel.

- Er liggen inmiddels 333 Stolpersteine in Den Haag (per november 2022).
- Het zijn studenten van de American School of The Hague (ASH) die de Stolpersteine schoonmaken. Sinds vorig jaar proberen ze dat twee keer per jaar te doen.

Bonnie Spaans
bonniespa@telfort.nl

Kennismakingsfestival Volksuniversiteit

Kom kennismaken met onze docenten en cursisten tijdens de gratis open lessen t/m donderdag 15 december aan de Bezuidenhoutseweg 40. We kijken er naar uit u te zien! Op woensdag 4 januari is er de mogelijkheid om gratis online proeflessen te volgen.

De Volksuniversiteit Den Haag heeft een breed aanbod van cursussen en lezingen op het gebied van Talen, Persoonlijke groei, Cultuur en Creëren. Wij zijn laagdrempelig, betaalbaar én het is altijd gezellig! Welke uitdaging gaat u aan? Voor meer informatie en aanmelden: volksuniversiteit-denhaag.nl/kennismakings-festival

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 65.000 exemplaren gratis af te halen op circa 360 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via de klantenservice.

Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom
Marcello & Els
Milja de Zwart
Robert Mindé

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving

Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

De gewoonte van het kerstpakket

An het eind van de maand december worden er ook in onze stad weer kerstpakketten uitgedeeld. Vaak is het een verrassing wat er dit keer in zal zitten.

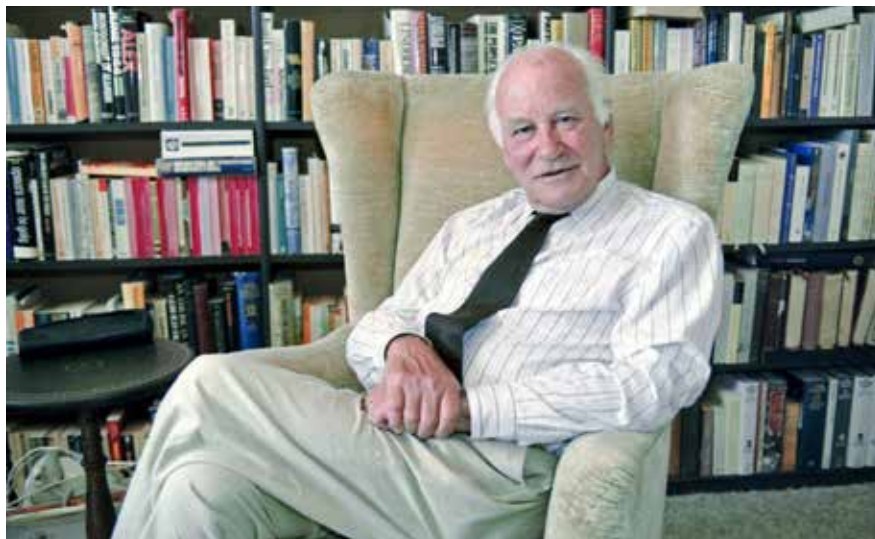
Waar komt die gewoonte vandaan om werknemers of vrijwilligers op die manier te bedanken? In het Engels wordt zo'n kerstpakket Christmas hamper genoemd. Hamper in de betekenis van korf of mand en dit sluit beter aan bij de oorspronkelijke gewoonte om elkaar aan het eind van het jaar een dergelijk cadeau of cadeautje te geven. Laat ik u iets over de geschiedenis van dit gebruik vertellen.

Vanaf het begin van de negentiende eeuw, toen het bewaren van voedsel in de lange wintermaanden nog niet zo eenvoudig was, is men begonnen 'kerstpakketten' uit te delen. In sommige delen van ons land was het bij de boerenbevolking de gewoonte om mensen die langs de deur gingen om zelig kerstfeest te wensen, eten en drinken aan te bieden. Ook de knechten en meiden kregen dan bijvoorbeeld warme chocolademelk of brood met rozijnen en amandelspijs. Iemand die deze traditie heeft voortgezet, was de grootmoeder van koning Willem-Alexander, koningin Juliana. Zij schonk rond Kerstmis persoonlijk chocolademelk in voor het personeel dat werkzaam was op paleis Soestdijk. Het inwonende personeel op de boerderij mocht vaak op tweede kerstdag naar huis om het kerstfeest met hun eigen familie te vieren. Ze waren dan even vrij van het werken op het land en bovendien kregen ze een mand met allerlei lekkere en nuttige zaken mee voor de rest van de familie. Dat maakte het samenzijn met Kerstmis extra feestelijk en het werd tevens gezien als een blijk van waardering voor hetgeen ze dat jaar op de boerderij hadden gedaan.

En zo is de traditie ontstaan dat de werkgever de werknemer een geschenkenpakket geeft om het kerstfeest voor het hele gezin een extra tintje te geven. Andere ambachtslieden namen deze traditie over door aan het eind van het jaar

hun personeel en leerlingen iets extra's te geven. Aanvankelijk in de vorm van voedsel en drank en later kwamen hier presentjes bij. Later hebben bedrijven en organisaties deze gewoonte overgenomen. In de tijd dat we nog van Nederlands-Indië konden spreken, kregen zelfs militairen die zich ver van de bewoonde wereld bevonden met de kerstdagen een kerstpakket. Zo mogelijk moest iedere Nederlander een kerstpakket krijgen.

Als er één taalkunstenaar is die ik hoog heb zitten, is het wel Michel van der Plas. Ik heb dan ook de nodige

Dichter, schrijver, journalist Michel van der Plas, 1998. Fotopersbureau De Boer, Wikimedia Commons

artikelen over hem geschreven, ook in deze krant. Laat ik u nog even in het kort vertellen wie hij was. Bernardus Gerhardus Franciscus Brinkel die op 23 oktober 1927 in Den Haag geboren is, gebruikte de naam Michel van der Plas als pseudoniem.

Kerstviering Koninklijke Familie en personeel op Huis ten Bosch, 1976. Foto: Bert Verhoeff, Anefo, Nationaal Archief

Zijn vader had een groothandel in Textiel die in de Cartesiusstraat gevestigd was. Het gezin woonde op het adres Weimarstraat 325. Ben, zoals hij genoemd werd, ging naar de Engelse bewaardersschool in dezelfde straat. Na de middelbare school volgde hij de opleiding in Nijenrode. Hij heeft meer dan tachtig boeken geschreven, waaronder biografieën en dichtbundels. Daarnaast heeft hij als journalist het nodige gepubliceerd en niet te vergeten talloze teksten al of niet in liedvorm geschreven voor mensen als

Wim Sonneveld, Frans Halsema, Wim Kan en Godfried Bomans. Hij schreef rond 1967 *Het Kerstpakket van de zaak* en Ruud Bos zette deze tekst op muziek. Dit lied is onder andere door Conny Stuart gezongen. Michel van der Plas is in 2013 overleden.

Wanneer je aan mensen die buiten Wassenaar wonen vertelt dat je in dat dorp woont, gaan ze er vaak vanuit dat je op z'n minst eigenaar van een landgoed bent. Dat dit slechts voor een klein deel van de inwoners geldt, moet u maar van mij aannemen. Mede daarom is Wassenaar uitermate geschikt voor een dergelijk gedicht dat de spot drijft met dat deel van de inwoners. Hiernaast volgt een deel van dit gedicht. Het hele gedicht telt welgeteld 72 regels en dat lijkt me iets te veel voor deze bijdrage.

Carl Doeke Eisma
Carleisma@planet.nl

Het kerstpakket van de zaak

*In 't stil en vredig dorpje Wassenaar
kijken een moeder en haar kinderen uit
over de donkre laan. Komt vader daar?
Ja! Klokke zes daar rijdt zijn Jaguar
het tuinpad op met zijn vertrouwd geluid.
En 't sprookje wordt weer waar.*

*Een blij gezin snelt juichend naar de hal,
half zeker van wat vader brengen zal,
als ieder jaar, op deze grote dag.
Een lichte kreet gaat op: 'Daar is hij al.'
En zie: daar staat hij, lang en bleek en smal.
Hij draagt de schat met een gespannen lach
en hij gaat voor naar de salon. En ach,
daar heeft hij 't al op tafel neergezet,
de kerstgroet van de zaak: het kerstpakket.*

*Nu treden op een korte knik van vader,
eerst nog de dienstmeid en de huisknecht nader.
Dan fluistert moeder: 'Nu maar toegetast!'
En vader grijpt. Daar houdt hij blij verrast
een blikje koolvis in zijn rechterhand
en heft het hoog boven de hoofden uit
en zet de wangen in een felle brand.
En zie: daar is een potje fruit
en zure haring in een glas.
En – o, een blikje echte kippepootjes
en zelfs een zakje nootjes.*

*Die avond zweeft een engel door de lucht
en ziet beneden met een dankbre zucht
hoe daar, in huis na huis in Wassenaar,
achter elk raam een kring te wachten staat,
gelukkig met die plotselinge overdaad
die weer zovelen even heeft gered.
O, goedheid zonder maat
van 't kerstpakket.*

Wassenaar in de sneeuw

Kerstfeest van het koninklijk gezin met het personeel in Amsterdam, 1961. Foto: Wim van Rossem, Anefo, Nationaal Archief

Samen aan alles gedacht!

- Opbaren thuis of in een uitvaartcentrum naar keuze
- Vooraf vastleggen van uitvaartwensen
- Uw uitvaartverzorger in regio Haaglanden

070 345 48 10
Dag en nacht bereikbaar

Bautersemstraat 1, 2518 PC Den Haag
www.henning-uitvaart.nl

Uitvaartverzorging J. Henning anno 1885
is houder van het Keurmerk Uitvaartzorg

UITVAARTVERZORGING
J. Henning

Pim

Peter

P.H. Frauenfelder

- loodgieters
- installatie
- daktechniek
- 24h service

www.phfrauenfelder.nl

Vestiging Den Haag

Oude Haagweg 617
2552 GK Den Haag

T 070 - 325 44 40
info@phfrauenfelder.nl
www.phfrauenfelder.nl

Vestiging Rotterdam

Graafstroomstraat 35b
3044 AN Rotterdam

T 010 - 850 12 00
info@phfrauenfelder.nl
www.phfrauenfelder.nl

Service

Sanitair

Verwarming

Woning aanpassing

Dak

AUTO HOUTWIJK
sterk in elk merk

45 KM

Crossover stapt wel héél gemakkelijk in en uit

Maak een proefrit:
070 - 329 70 51
Showroom & verkoop:
Zichtenburglaan 76-82

www.autohoutwijk.nl

Seniorenhelp Nederland
Meer dan alleen verhuizen...

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

Seniorenverhuizing
Volledig verzorgd!

Woningontruiming
Huur- en koopwoning

Schilderen kluswerk
Stofferen en behangen

Spoedoplevering
Binnen 7 dagen leeg

de beste in VERHUIZEN EN ONTRUIMEN
Seniorenhelp Nederland

www.seniorenhelp.com

Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten

Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

Enrico, Martijn, Jasper en John Jellema

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort recht t.o. halte tram 3 en 12)

www.novodent.nl

25.000+ VINTAGE & RETRO PRODUCTEN ONLINE!

Fifties Store
retro fashion and living

Vintage lifestyle for modern people!

Happy holidays!

FIFTIESSTORE.NL

Bezoek ook onze 500 m² winkel in Scheveningen!
7 Dagen per week geopend - Namensstraat 73
(Let op: 1e Kerstdag en 1 Januari gesloten)

Verkoop & Klantenservice: 070 3585810

50 jaar in het Haagse muziekleven

Ik heb een hobby die naar schatting 1,7 miljoen andere Nederlanders ook hebben: ik zing in een koor. En zo sta ik iedere donderdagavond in de Noorderkerk in Den Haag tegenover onze inspirerende dirigent, Hans Jansen. Hij vierde dit jaar zijn vijftigjarig jubileum als musicus en daarom vroeg ik hem hoe hij eigenlijk in de muziek terecht is gekomen. En zo kwam ik erachter dat hij al veel langer door muziek gegrepen is.

Waar woonde je in je jeugd?

"Ik ben in 1950 geboren in Schiedam, wij woonden daar in bij de ouders van mijn moeder (woningnood na de oorlog). Mijn vader werkte bij Fina (toen nog Purfina) in Den Haag. De kleine bovenverdieping bij mijn opa en oma bood ons te weinig ruimte voor het uitdijende gezin en voor mijn vader was het ook makkelijker om in Den Haag te wonen. In 1952 verhuisden wij naar de Wormerveerstraat in Den Haag, toen nog de rand van de stad. Het Westland eindigde eigenlijk voor ons huis, waar de kassen stonden. Het gebied tussen de Wormerveerstraat en de Oude Haagweg hebben wij in de zestiger jaren vol zien bouwen. In 1976 verhuisde ik naar Isabellaland."

Waar ging je naar school?

"Mijn kleuterschool stond aan de Escamplaan, daarna zat ik op de lagere school aan de Woudenbergstraat. De middelbare schooltijd doorliep ik op het Grotius Lyceum aan de Klaverstraat (huidige Segbroekcollege). Daarna zat ik nog twee jaar op de HEAO alvorens ik naar het Conservatorium ging."

Hoe kwam je in aanraking met muziek?

"Mijn eerste belangstelling voor muziek is ontstaan in mijn aller vroegste jeugd in Schiedam, waar mijn opa harmonium speelde. Nadat wij naar Den Haag waren verhuisd, kwamen we nog regelmatig in Schiedam en ik was iedere keer gebiologeerd door zijn orgelspel. Ik wilde al op mijn vijfde jaar orgelles hebben, maar ik moest eerst iets begrijpen van breuken om de logica van ritmes te kunnen doorgronden. Op mijn zevende jaar begon ik met orgellessen bij Henk Herzog, toenmalig organist van de Julianakerk aan de Kempstraat en achterneef van mijn moeder. Er was wel één beperking aan deze lessen: pas op mijn twaalfde jaar kon ik bij de pedalen van het orgel en kon ik beginnen met pedaalspel. Vanaf dat moment studeerde ik in de toenmalige Paaskerk aan de Harmelenstraat (de latere Thomaskerk, vanaf 2018 Moskee Al Qiblatain)."

Wat was je eerste koor?

"Toen ik in 1972 werd aangesteld als organist van de Bethelkapel aan de Thomas Schwenckestraat wilde de jeugdsoos van die kerk dat ik

Hans Jansen 2022 - Familiealbum

uit deze groep een kerkkoor zou vormen. Tegelijkertijd was ik op het Rotterdams Conservatorium begonnen met mijn studie orgel en compositie. Daarnaast zong ik met veel plezier op het conservatoriumkoor. De liefde voor de koormuziek is daar ontstaan. De kerkmuziek kwam in beeld toen ik in contact kwam met mensen van de Lutherse Werkgroep voor Kerkmuziek. Vanaf 1973 heb ik vrijwel alle werkweken meegemaakt, eerst als deelnemer/repetitor, vanaf 1983 als muzikaal leider."

Wat deed je op het conservatorium?

"In 1972 deed ik toelatingsexamen op het Conservatorium met een werk van Johann Sebastian Bach. Door het laten zien van enkele composities

Hans Jansen toen hij nog niet met zijn voeten bij de pedalen van het orgel kon

werd ik ook toegelaten tot de compositieklas van Theo Loevendie. Vanaf 1974 studeerde ik kerkmuziek bij Barend Schuurman en daarna volgde ik koordirectielessen bij Jan Eelkema. In 1978 deed ik mijn eindexamen in de Doelen in Rotterdam."

Waar werkte je daarna?

"Den Haag werd vooral het centrum van mijn activiteiten toen ik in 1982 de leiding kreeg van het kerkkoor van de

Kloosterkerk. Zo'n fraaie, oude stadskerk in het historische centrum van Den Haag is een zeer inspirerende omgeving om je (kerk)muzikale vleugels uit te slaan. Maar ook denk ik met veel plezier terug aan de gebedsdiensten bij het begin van het parlementair jaar in de Grote Kerk, waaraan ik een aantal jaren met projectkoren heb meegewerkt. In eigenlijk alle historische kerken in de binnenstad heb ik kunnen werken, zoals in de fraaie Oud-Katholieke Kerk aan de Juffrouw Idastraat, de Oude Kerk aan het Spui en de Lutherse Kerk. In al die jaren heb ik Den Haag sterk zien veranderen. Vele kerken waarin ik orgel heb gespeeld of met een koor heb gezongen, zijn afgebroken of hebben een andere bestemming gekregen. Als ik nog wel eens langs een plek kom waar een kerk heeft gestaan, denk ik vaak terug aan die mooie momenten die ik daar heb beleefd."

Als u ook graag in een koor zingt en enige koorervaring hebt, is zingen bij het Haags Kleinkoor wellicht iets voor u. Meer informatie via: www.haagskleinkoor.nl

Jacqueline Alders
info@jacquelinealders.nl

Wormerveerstraat. Foto uit het familiealbum

Opwachting van The Who i

Wie had gedacht dat, na het debakel in 1964 met de Rolling Stones in het Kurhaus, het animo om popgroepen uit Engeland te halen wel wat bekoeld was, had het mis. De ene Engelse groep na de andere bracht in de zestiger jaren een bezoek aan ons land. Van The Beatles tot The Pretty Things, The Kinks, de Spencer Davis Group, The Hollies; allemaal maakten ze hun opwachting, meestal in Den Haag, onder andere in de Marathon, de Houtrusthallen, Club 192 of de Drie Stoepen.

The Who in de Marathon, 1965. Fotograaf onbekend

Marathon

Een apart verhaal was het bezoek van The Who aan Den Haag. Op de site www.thewho.nl kunnen we lezen dat Den Haag in 1965 met recht het predikaat Beatstad nr.1 verdiende. Tientallen bands maakten met hun optredens ieder weekend tot een feest voor de muziek liefhebbende tieners van de stad. Veel van die optredens vonden plaats in de Marathon aan de Savornin Lohmanlaan en werden georganiseerd door impresario Jacques Senf. Freddy Haayen, een employee van platenmaatschappij Polydor, had de tot dan toe in Nederland onbekende groep The Who, toen met de naam The High Numbers, gecontracteerd in Engeland en had Jacques Senf overgehaald de groep te boeken voor een optreden in de Marathon op 21 september 1965 (op Prinsjesdag). Tevens zou er op de dag daarvoor, op 20 september, een AVRO tv-special worden opgenomen in de Amsterdamse Bellevue studio.

Op de avond van Prinsjesdag werd het aanwezige publiek eerst warmgedraaid door korte optredens van The Key, The Empty Hearts, The Haigs en The Golden Earrings, waarna op diverse klaargezette tv's naar

de uitzending van het de dag ervoor opgenomen concert in studio Bellevue kon worden gekeken. Daarna kon het publiek

te zetten, ditmaal van de Golden Earrings en de Empty Hearts. Dat was niet zo moeilijk, daar alles in een ruimte achter de

“Al direct werd het gegil en gekrijs bij het opkomen van The Who overstemd door het keiharde en rauwe geluid van de band”

de band in levenden lijve aanschouwen. Al direct werd het gegil en gekrijs bij het opkomen van The Who overstemd door het keiharde en rauwe geluid van de band. The Who speelde zo ruig dat de van The Haigs geleende apparatuur het al gauw begaf. De versterker van Pete Townsend, die met zijn maaierende armbewegingen op zijn gitaar beukt, begeeft het al kort na het begin. Zanger Roger Daltrey loopt als een dolleman over het podium en gooit microfoons om of timmert met zijn microfoon op de bekkens van het drumstel van Keith Moon, die al na vijf nummers een trommel heeft omver gebeukt.

Na acht nummers moet er een pauze ingelast worden omdat het technisch niet meer mogelijk is verder te spelen. Als er een verontwaardigd gemor door de zaal trekt, wordt er razendsnel besloten andere apparatuur neer

Marathon stond opgeslagen. Met het gebruik van deze apparatuur wordt het concert verder zonder

The Who, 1975. Foto: Jim Summaria, wikimedia.

incidenten afgerond. In de Tuney Tunes van januari 1966 werd nog gemeld dat Pete Townsend na afloop van het concert aan het feesten sloeg met een massa fans. “Zij nodigden mij uit die nacht in hun flat door te brengen. Maar toen ik de volgende ochtend wakker werd, bleken ze allemaal verdwenen te zijn – het was hun huis helemaal niet! Het was de woning van iemand anders en dat was de reden waarom de politie was gewaarschuwd. In het

begin was het wel een beetje idioot. Maar nadat ik de agent mijn paspoort had getoond en had verteld wie ik was en hoe ik daar beland was, liet hij me gaan.”

Club 192

Ruim een jaar later, op 12 oktober 1966, bezocht The Who voor de tweede maal Den Haag, ditmaal voor een optreden in Club 192. Jacques Senf had in 1965 Club 192 geopend in de voormalige ‘bierstube’

The Who in de Marathon. Foto: Ellen Pronk

n Den Haag

Ober Bayern in het Casino aan de boulevard in Scheveningen en de club was in korte tijd uitgegroeid tot het 'beatpaleis van Nederland'. The Who genoot inmiddels een veel grotere bekendheid en het verhaal dat zij bij hun optredens hun hele instrumentarium kort en klein sloegen, was hen vooruit gereisd. In feite was deze mythe ontstaan door een ongelukje eerder in hun carrière. Roger Daltrey doet dit uit de doeken in zijn biografie *Mijn Verhaal*: "De eerste keer dat er een gitaar sneuvelde, ging dat per ongeluk. Het was september 1964 en we speelden in de Railway Tavern. Het podium was iets hoger dan normaal en Pete zat midden in een loopje toen hij zijn gitaar tegen het plafond sloeg. Hij verdoezelde de fout door zijn gitaar aan stukken te slaan."

Veel bezoekers van het concert wachtten gespannen op de belofte chaos en vernielingen. Bij binnenkomst viel al direct op dat er op de luidsprekerkasten grote butsen en krassen waren te zien. Zo werd de verwachting gewekt dat The Who op deze veelbesproken wijze te werk zou gaan. Nadat het viertal onder luid gejuich was begroet, werd nummer na nummer met donderend volume over het

publiek uitgestort. De Haagsche Courant meldde de volgende dag: "Ondanks het buitensporige volume waren de muzikale prestaties van een goed gehalte. Maar dat interesseerde de tieners eigenlijk nauwelijks. Zij lieten van hun enthousiasme weinig blijken. Zij wachtten af of 'het' zou gebeuren."

Ondanks dat het publiek zo lauw reageerde, bleef de band enthousiast doorspelen. The Who-manager Kit Lambert merkte de kilte van het publiek echter wel op en ergerde zich er mateloos aan. Op een gegeven moment dreigde hij zelfs het concert voortijdig te staken. Zaalhouder Senf en organisator Haayen reageerden op de ontevredenheid van manager Lambert over het rustige publiek door enkele lichten in de

The Who in Club 192

zaal te doven. Dit bleef echter zonder resultaat, het publiek bleef rustig. Het was duidelijk dat The Who 'af' zou gaan als er niets gebeurde. Het publiek was gekomen voor een stunt, de muziek was bijzaak. Voor The Who was het duidelijk wat er moest gebeuren.

Pete Townsend ramde zijn gitaar (inmiddels handig vervangen door een goedkoop exemplaar) door een luidsprekerbox, die direct door kortsluiting de geest gaf.

John Entwistle volgde dit goede voorbeeld, terwijl Pete Townsend zijn gitaar verder aan gruzelementen sloeg. Inmiddels was ook Keith Moon bezig zijn drumstel vakkundig te slopen. Ook Roger Daltrey bleef niet achter en trapte nog even door een trommel heen. Het publiek vond het fantastisch en transformeerde van een apathisch kijkende kudde in enkele seconden in een kolken- de, uitzinnig juichende massa. Diverse slimme

jongens zouden geconstateerd hebben dat Townsend en consorten zich bedienden van enkele trucs om de schade van de instrumentensloperij enigszins binnen te perken te houden. "De schade beliep hooguit een paar honderd gulden", zou een pientere journalist in de krant schrijven. Of dat zo was, zullen we nooit weten, maar spectaculair was het wel!

De leden van The Who hielden zich nog jaren aan de gewoonte om hun apparatuur bij ieder concert aan gruzelementen te slaan. Er kwam pas een definitief einde aan deze gewoonte toen drummer Keith Moon in 1978 overleed na een ongelukkige combinatie van slaaptabletten en veel te veel alcohol.

Aad Spanjaard
aadsan@ziggo.nl

< Pete Townsend sloopt zijn gitaar

The Who in Bellevue, Amsterdam

Het kerstvirus waart rond

Het is waarschijnlijk begonnen in de jaren vijftig of zestig. Het kerstvirus, een onmiskenbaar familievirus. Op vele plaatsen in de wereld waart het rond, zoals in Den Haag, Hoek van Holland, Hoogvliet, Rijswijk, Haaksbergen, Almere, maar ook in Camrose/ Canada. Kortom, overal waar de naam Van Rijswijk voorkomt, heeft het kerstvirus toegeslagen. Dat uit zich in nogal vroegtijdig beginnen met het plaatsen van kerstversiering, soms al vóór de viering van het Sinterklaasfeest... Ook is het te herkennen aan het uitbundig etaleren van de liefde voor kerst.

In mijn geval is het gerelateerd aan de genen van mijn vader die zijn liefde voor dit feest nooit onder stoelen of banken stak. Al ver voor de kerst werkte hij aan de bouw van een kerkje, dat voorzien werd van verlichting. Die verlichting bestond uit een paar lampjes die aan van die platte batterijen werden verbonden. Ach, het waren geen echte kunstwerken, het zou zeker mooier hebben gekund, maar de bedoelingen waren goed. Primair ging het om een welgemeende bijdrage aan de juiste kerstsfeer.

Dat kerstgevoel was overigens niet gebaseerd op een specifieke geloofsovertuiging. Het door mijn vader gefabriceerde kerkje werd ook nooit voorzien

van een kerststalletje, dat was mijn socialistisch georiënteerde vader denk ik een brug te ver. De kerstboom werd elk jaar met zorg geselecteerd en vooral tijdig, want dan was er nog keus. Kunstkerstbomen bestonden in die tijd niet en dus hadden we altijd een echte, geurende kerstboom. Waarvan het onderste deel van de stam blank werd gemaakt en van wat perforaties voorzien, opdat het water gemakkelijk kon doordringen in de stam. Aan het water werd glycerine toegevoegd, want dat zou de naalduitval temporiseren. Dit had mijn moeder van de drogist gehoord, De Salamander op de Zuiderparklaan. Grappig detail is dat ik dat spul nog steeds aan het water toevoeg nu we weer

Buitenhof in de sneeuw. Foto: Claudia van Noord, Dienst Stedelijke Ontwikkeling, collectie HGA

Kerstconcert in de Nederlands Hervormde Kerk, Keizerstraat, ter gelegenheid van Kerstmis. Foto uit de jaren zeventig, Robert Scheers, collectie HGA

zijn overgestapt van een kunstboom op een echte Nordman. Het helpt!

Onze kerstboom in het ouderlijk huis was voorzien van echte kaarsen op van die kaarsenknijpers. Die moest je dus wel op een veilige plek aan een stevige tak vastmaken om brandgevaar te voorkomen. Elektrische verlichting was er nog niet, hooguit een nogal oubollige, gekleurde uitvoering.

Verder was kerst vooral een familiefeest. We gaven elkaar geen cadeaus, dat was budgettair niet aan de orde. En laten we wel zijn: elkaar cadeaus geven heeft ook weinig met kerst te maken. Het kerstdiner was de kern van deze feestdagen. Met z'n allen aan tafel, met als hoofdgerecht varkensfricandeau. Dat aten we eigenlijk het hele jaar niet, uitsluitend met kerst. Zo'n vleesrol dichtgebonden met touw. En mijn vader had het alleenrecht om dat vlees in keurige, gelijkwaardige plakken te snijden. Hij was daar een meester in. Aanvankelijk vierden we kerst met het eigen gezin. Later kwam daar natuurlijk aanhang bij en moesten er

tafels worden aangeschoven om iedereen een plek te kunnen geven. Er moest wel sprake zijn van 'vaste verkering'; ontlukkende relaties gaven nog geen recht op een zitplaats en fricandeau.

Ik weet dat ik als klein jongetje wel eens de gewoonte had om pas de dag na kerst een liedje te zingen bij de kerstboom. "Ja, dat is nu een beetje te laat", zei mijn oudere zus dan zowel spottend als corrigerend. Het was overigens ook een onderdeel van de traditie om nog voor oudejaarsavond weer afscheid te nemen van de kerstboom. Dan werden alle spulletjes inclusief de inmiddels aan verval lijdende kerstkerk weer opgeborgen in de gangkast en werd besloten om het jaar erop écht weer wat nieuwe kerstversiering te kopen. De inmiddels uitvallende kerstboom werd gewoon op straat voor de deur gelegd. Prooi voor de deelnemers aan de befaamde Haagse kerstbomenjacht, waarbij hele wijken wedijverden om de grootste brandstapel. Ik deed daar nooit aan mee; ik was kansloos, want gewoon te klein om stoer te lijken...

Wat het weer betreft kan ik mij bepaald niet herinneren dat het in die jaren altijd sneeuwde. Sommige mensen van mijn leeftijd beweren dat het elke winter vroor en/ of sneeuwde. Dat is naar mijn stellige overtuiging niet waar. Natuurlijk waren er winters met een witte kerst, maar het was zeker niet elk jaar raak.

Wel was het elk jaar gezellig, een echt familiefeest. Waar ik mij elk jaar weer op verheug, ook nu ik de 75-jarige leeftijd ruim ben gepasseerd. In de periode waarin de kleinkinderen nogal eens voorbijkwamen en we vaak moesten oppassen, hadden een paar kleinkinderen veel plezier in het bouwen van een compleet kerstdorp. Op het buffet in onze woonkamer. Die traditie hebben we weer losgelaten. De kleinkinderen zijn er te groot voor geworden en het kerstdorp is een beetje uit de mode geraakt. Maar na jaren het gemak van een kunstkerstboom te hebben ervaren, zijn we ook weer overgestapt naar een echt Nordman. Met glycerine, dat wel.

Ton van Rijswijk
avanrijswijk@kpnmail.nl

De mooiste kasten op maat gemaakt

#WijHelpen

Bezoek onze showroom

- Een Droomkast zoals jij hem wilt hebben
- Perfect op maat, altijd passend
- Kies je eigen Style en Kleur
- Bij ons ben jij de Ontwerper
- Meet & Montage Service

WWW.HOUTWINKELZAAG.NL | Laan van Meerdervoort 258 | 070-3452700

BEUMER Het Warenhuis voor Thuis

Voor al uw authentieke kerstversiering en kerstverlichting. En het mooiste siervuurwerk van Den Haag!

**VERLICHTING • BEVEILIGING • KOKEN & BAKKEN
VUURWERK • BRANDBEVEILIGING**

Kom langs in de winkel,
of neem contact op voor een vrijblijvende afspraak!

Voor al uw siervuurwerk! www.beumer.vuurwerkexpert.nl • Tel: 070-3280248
Mail: info@beumerijzerhandel.nl • Van Hoytemastraat 72 • 2596 ES 's-Gravenhage

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.

Jaguar XJ6

En toen was er in 1968 de Jaguar XJ6. Een superslank Jaguar model. De vader van mijn toenmalige vriendin Karen de Vries uit de Landréstraat had er zo één. Een donkergroene. Hij was directeur van Eurostaal bv in Rotterdam en nodigde mij een keer uit voor een proefrit. Ja, op de passagiersstoel, dat dan weer wel. Een waanzinnig mooie ervaring kan ik mij herinneren. Zittend op de riante stoel, de geur opsnuivend van het weldadige Engelse leer met uitzicht op een glanzend notenhouten dashboard. Arm rustend op de brede midden-armsteun, wegdromend hoe mooi het leven kan zijn. Ik herinner mij nog goed die zaterdag dat we met haar ouders naar het Indonesische restaurant Bali in Scheveningen reden voor een voortreffelijke rijsttafel. Links zittend op de leren bank met luxe armsteun en naast mij Karen. Wat een rijkdom, maar dat terzijde.

Wat een lel van een auto was het eigenlijk. Enorm forse motorkap, maar met een fraai lijnenspel, zodat hij toch elegant oogde. Het front vind ik nog steeds fenomenaal en valt ook niets aan uit te leggen. Beeldschoon! Ook vanaf de zijkant gezien een mooie lage lijn met toch een historische Jaguar-signatuur. En eveneens die lage, lange achterkant zonder frutsels, maar strak en royaal

met chroom en twee, uiteraard chromen uitlaatpijpen. Ik zou het bijna vergeten, direct achter de achterraut, zowel links als rechts een fraai gevormde, afsluitbare benzinedop. Inderdaad twee benzinetanken, want deze XJ6 lustte wel een slokje. En dan dat interieur... Ik schreef het al, veel luxe leer en warm glanzend notenhout. Heerlijk, die blik vanachter dat slanke, simpele

en toch bijzondere stuur met die halve chromen claxonring op dat imposante dashboard. Naast de snelheidsmeter en de toeren-teller op het middengedeelte nog vijf mooie Smiths-klokjes en daaronder tien tuimelschakelaars. Daaronder een aflegvak met weer daaronder de schuiven en draaiknopjes van de ventilatie en verwarming, met in het midden de optionele radio met cassettespeler. Op het midden-console de slanke automaat-selector met links en rechts daarvan een slank asbakje en daar in

de buurt de aansteker. Tja, roken in de auto, dat was toen nog heel gewoon. Grappig was dat je het stuur in diepte of hoogte kon verstellen, maar dat het hendel voor de richtingaanwijzers niet meeverhuisde. De Jaguar XJ6 reed uiterst comfortabel en de automaat schakelde boterzacht. De stuurbekrachtiging was zodanig dat sturen uiterst licht was, met als nadeel dat het geheel toch wat vaag werd en er weinig communicatie was tussen wielen en weg voor de bestuurder. Wat motoren betrof nam Jaguar in die

tijd geen risico en legde gewoon een qua vermogen iets afgezwakte versie van de 4.2 liter XK-motor uit de E-Type in de XJ6 en dat voldeed prima. In de loop van de jaren heeft Jaguar deze XJ6 de nodige facelifts gegeven, maar naar mijn idee zijn ze er nooit karaktervoller op geworden en zeker de huidige Jaguars doen mij in niets meer denken aan dit toch iconische merk en model. Zóóó jammer!

John Vroom
johnvroom@planet.nl

Beauties of the Sixties (83)

John Vroom (autojournalist)

In de jaren '60 waren vrouwen en auto's nog onlosmakelijk met elkaar verbonden in promotie- en reclame-uitingen en geven nu een nostalgische blik op het tijdsbeeld van toen.

Zo dan, twee elegante, Italiaanse beauties. De Alfa Romeo en Gina. En weet u wat Roy Orbison zou zingen bij het zien van deze foto? "Pretty woman, walking down the street. Pretty woman, the kind I like to meet. Pretty Woman!" Precies, net als in 1964.

GeWOON de grootste collectie klassieke meubelen van Nederland

Tv commodes • Salontafels • Dressoirs • Vitrinekasten • Eetkamertafels & -stoelen • Fauteuils & banken

Elke 1^e zondag van de maand zijn wij geopend tussen 12.00 en 16.00 uur.

Westvlietweg 99, Den Haag • starstijlmeubelen.nl

Het origineelste Kerstcadeau!

Proefabonnement op De Haagse Tijden

Ontvang 6 edities in de brievenbus voor € 20,-

Dit abonnement stopt automatisch, meer informatie is te vinden op www.dehaagsetijden.nl

De komende weken zie en hoor je onderstaande programma's bij Omroep West. Daarnaast houden we je natuurlijk altijd op de hoogte van al het nieuws.

TV WEST MAANDAG T/M VRIJDAG

Dagprogramma's vanaf 17.00 uur: (daarna herhalings)

ma: Eruit op de Buis Een kijkje achter de schermen bij de Hortus Botanicus in Leiden (12 dec.) en het Louwman museum in Den Haag (19 dec.).

di: Team West Opsporingsprogramma (13 dec.). Vanaf 20 december **Ik Was Erbij** met filmbeelden uit het Haags Gemeentearchief.

Ernst Onderwaterwereld Ecoloog Ernst vertelt over het leven in, op en langs het water en wat het waterschap daar allemaal voor doet.

wo: Ik denk aan jou Johan Overdevest bezoekt mensen die zich eenzaam voelen en wel wat extra aandacht verdienen.

do: Een Liedje voor jou Pianist Gregor Bak en sopraan Francis van Broekhuizen verrassen mensen met een liedje bij hen thuis (foto).

vr: Hart voor Muziek Zing mee met Hollandse muziek (17 dec.). Op 23 december: **Kerst Sing Along**, zing kerstliedjes mee met Gregor, Francis en een 300-koppig koor vanuit het Atrium van het Haagse Stadhuis

LIVE Gouda bij Kaarslicht Op vrijdag 16 december zie je om 19.00 uur LIVE een registratie van het sfeervolle en muzikale evenement Gouda bij Kaarslicht, waarbij de lichtjes in de grote Noorse kerstboom worden ontstoken.

17.30 uur TV West Nieuws met onder meer Martine Boerkamp.

17.45 uur Weer Het weerbericht met Huub Mizee.

TV WEST ZATERDAG

07.30 uur TV West Weekoverzicht

17.00 uur Westdoc Met op 17 december **Fix de Toekomst** over vijf jongeren die onderzoeken welke oplossingen er zijn voor de problemen rondom klimaatverandering in het kustgebied. Op 23 december zie je een herhaling van de uitzending **Gouda bij Kaarslicht**.

21.00 uur Kerstdienst City Life Church (23 december)

TV WEST ZONDAG

09.00 uur Hoop & Leven De universele kerk van Gods Rijk.

10.00 uur Concert Residentie Orkest Een romantisch concert met Puccini en Prokofjev onder leiding van dirigent Valentina Peleggi.

17.00 uur Westdoc Op 18 december: **Willem van Zuilen** over de 35-jarige carrière van deze sportverslaggever en **Een Belachelijk Doel** over Jeroen Mars die een halfjaar na een hersenbloeding mee wil doen aan de 10 km bij de CPC Loop. Op 25 december **Kerstconcert Kurhaus** met Sef Thissen, een groot orkest en koor.

21.00 uur Kerstnacht mis Sint-Janskerk Gouda (25 dec.)

RADIO WEST

Kijk voor een overzicht van de programma's van Radio West in de gratis Omroep West app of op de website Omroepwest.nl.

UITGELICHT

Speciaal voor de feestdagen maakt Tess Merlot twee nieuwe afleveringen van Enchanté, die te horen zijn op Eerste Kerstdag en Nieuwjaarsdag op Radio West. Bij Enchanté draait alles om het Franse lied, ook bekend als 'chanson'.

Enchanté
25 december en 1 januari
14.00-16.00 uur op Radio West

Omroep West brengt tijdens de feestdagen veel sfeervolle programma's. Alles is online terug te kijken en luisteren via onze website en app. Daar vind je ook een totaaloverzicht van alle programma's tijdens de feestdagen. Kijk voor het overzicht op: www.omroepwest.nl/feestdagen of klik op de website en in de app op 'programma's feestdagen' in het hoofdmenu.

Alle medewerkers van Omroep West wensen je Fijne Feestdagen!

Bijna alle programma's op TV West worden herhaald. Kijk voor alle uitzendtijden in de gratis Omroep West app of op Omroepwest.nl.

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

Munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten

Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? U bent niet de enige met vragen over een verzameling munten, postzegels, papiergeld, ansichtkaarten of penningen. Daarom houdt de Munten- en Postzegel Organisatie (MPO) elke woensdag een open inloopdag. Wie zijn of haar verzameling deskundig en gratis wil laten beoordelen, kan tussen 10.00 en 16.00 uur terecht bij de MPO, Energieweg 7, IJsselstein, nabij Utrecht. Aansluitend is er desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Informatie: 030-6063944 of kijk op www.mpo.nl.

Goud, zilver, kunst, curiosa en militaria

In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? En hebben die oude onderscheidingen en militaire spulletjes nog waarde? Allemaal vragen met betrekking tot goud, zilver, kunst en curiosa of militaria. Bezoek eens onze open inloopdag, elke donderdag van 10.00 tot 16.00 uur. U bent dan welkom bij MPO/Heritage op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: 030-6063944.

Oliebollenritten met historische tram

Een leuke tramrit met een historische tram en na afloop een lekkere oliebol met Glühwein of chocolademelk. Dat is mogelijk tijdens de oliebolritten die het Haags Openbaar Vervoer Museum (HOVM) organiseert op zaterdag 17 december. Die dag zijn er twee ritten van elk ongeveer een uur. De ontvangst is in het HOVM aan de Parallelweg, bereikbaar met de HTM-tramlijnen 9, 11 en 12. De deelnemers krijgen bij de ontvangst koffie of thee en een versnapering. Tijdens een stop bij de Grote Kerk op het Kerkplein worden er chocolaatjes uitgedeeld. Na afloop van de rit staan er in het HOVM oliebol, glühwein en chocolademelk klaar. Het HOVM is speciaal voor de gelegenheid helemaal in kerstsfeer gebracht. Het museum zet voor de ritten twee historische trams in: de "Blauwe Tram" A106 van de NZH en de eenmansmotorwagen 77 van de HTM.

*Wanneer & waar: za 17 dec, 13.00u & 15.30u, HOVM aan de Parallelweg
Meer info via hovm.nl/winkel*

Kerstfeest in het park

Zaterdagmiddag 24 december van 12.00 tot 16.00 uur opent het Zuiderparktheater één keer in de winter voor een hartverwarmend kerstfeest in het park. Speciaal voor iedereen uit de buurt en wie nog een opsteker in deze donkere dagen kan gebruiken. Dit kerstfeest wordt mede georganiseerd door onze vrijwilligers in samenwerking met Minimahulp070. De toegang is natuurlijk gratis en er zijn allerlei leuke verrassingen! Kinderen kunnen rondrennen, ping pongen en lekker springen op het springkussen. Je kunt meedoen met verschillende kleine workshops. Verder is er een markt met kleding, levensmiddelen en dankzij de Dierenvoedselbank ook dierenvoeding. Last but not least, is er een loterij met allerlei leuke verrassingen. Dit alles vergezeld door een warme kop soep, hete chocolademelk, smeltende marshmallows boven knisperend haardvuur, en verwarmend kerstmuziek. Kom lekker langs, kost niks en is gezellig. Trek wel wat warmes aan want we zijn, ook in de winter een openluchttheater.

*Wanneer & waar: za 24 dec, 12.00-16.00u, Zuiderparktheater, Henriëtte Roland Holstweg 100
Meer info via zuiderparktheater.nl*

Zondagochtendconcerten € 16,-

WORLD FORUM THEATER DEN HAAG

Aanvang 11.00 uur

5 februari 2023 Een Koffer Vol Liedjes
(Tony Neef, Maaïke Widdershoven, Ruud Bos)
12 maart 2023 ForEverly Brothers - Ode aan the Everly Brothers

DE DOELN ROTTERDAM

Aanvang 11.00 uur

18 december 2022 White Christmas at de Doelen (11.00 uur en 19.00 uur)
22 januari 2023 Carel Kraayenhof en Leoni Jansen
12 februari 2023 New Diamonds - Ode aan de Blue Diamonds
5 maart 2023 Franklin Brown & Tiny Little Bigband:
Ode aan Tom Jones, Sinatra en andere grootheden

Meer informatie en bestellen via internet of telefonisch:

www.zondagochtendconcerten.nl - 010 4225244

Marcello en Els (W)eten Wat Lekker Is St. Joris en de Draeck

Oudste café van Nederland?

Om de hoek bij ons atelier - in hetzelfde huizenblok - vinden we aan het Koningsplein nummer 6 een van de oudste cafés van Nederland; Sint Joris en de Draeck. De geschiedenis van 'De Joris' zoals iedereen het café noemt, is niet helemaal duidelijk. De naam duikt al op in 1459 (!) en in 1640 wordt de zaak, dan gevestigd aan de Nieuwe Turfmarkt, genoemd in een gedicht. In de jaren dertig van de vorige eeuw verhuisde het café naar het Koningsplein, waar het nog altijd zit. Sinds kort is het café overgenomen door twee jonge gedreven horeca-ondernemers, Ira Hoppzak en Max de Vogel. Ira en Max hebben de zaak compleet verbouwd met o.a. een nieuwe keuken, een marmeren bar en de luiken voor de ramen zijn ook weg. Lekker fris en strak maar met nog steeds de echte 'Jorissfeer'!

Culinaire hotspot op de grens van Zeehelden en Regentes?

Omdat we er al 37 jaar om de hoek wonen en werken, hebben we al talloze malen gegeten en gedronken in de oude Joris en dus zijn we extra nieuwsgierig wat de nieuwe eigenaren voor ons in petto hebben... De menukaart is veelbelovend; geen ouderwets café-eten meer met maar liefst 20 moderne en kleine 'shared dining' gerechtjes op de kaart. We noemen er een paar (de complete kaart staat op de site); 3 soorten oesters, shortrib met coleslaw en pimentmayo, roysti met hashbrown truffelmayo en kervel, paling van Eveleens met zoetzure rode ui. We laten

ons weer eens verrassen en krijgen vooraf Draeckenbrood van Bro. Het is een heerlijk ambachtelijk brood met cheddar en een beetje scherp van de jalapeno's, maar er wordt een lekkere frisse tzatziki bij geserveerd. Als hoofdgerecht komen er 4 gerechtjes op tafel; mediterrane gekruide biefstukpuntjes in jus met brood van Bro, geroosterde groene asperges met een speciale Parmezaan, paling van Eveleens met zoetzure rode ui en biologische kipvleugeltjes van Tante Door. Het dessert staat niet op de kaart en is een creatie van Roy, een soort tiramisu met een zelfgebakken lange vingerkoekje. Lekker! We zitten weliswaar in

een café, maar het eten is serieus mooi en echt van topkwaliteit 'fine dining'. Als we horen dat chef Roy zijn sporen heeft verdiend bij Savelberg begrijpen we hoe het in elkaar zit! Let op onze woorden met restaurant Jules als burens zou dit kleine stukje Den Haag op de grens van de Zeeheldenbuurt en de Regentes zomaar eens de culinaire hotspot van Den Haag kunnen worden.

ook twee Libanese wijnen op de kaart. Wij dronken een lekkere en makkelijke Nero d'Avola bij ons eten. Laat je verrassen en geniet bij Sint Joris en de Draeck van de culinaire hoogstandjes van Roy!

St. Joris en de Draeck

Koningsplein 6, Den Haag
Reserveren: 070 356 23 72
contact@sintjorisededraeck.nl
Info: www.sintjorisededraeck.nl
Menukaart oesters € 3,50 - 5,50

per stuk

Menukaart € 6,00 - 15,50

Menukaart rib-eye € 35,00

Drankjes normaal

Maandag, woensdag 15.00 - 00.00

Dinsdag gesloten

Donderdag, vrijdag 15.00 - 01.00

Zaterdag 12.00 - 01.00

Zondag 12.00 - 23.00

Bier en wijn

Niet alleen het eten is speciaal want Ira en Max hebben een zeer uitgebreide bierkaart met een kleine 40(!) verschillende bieren en biertjes. Ook de wijnkaart is uitgebreid met als bijzonderheid een aantal wijnen van Funky Wines, leverancier van natuurwijnen en - heel opvallend - er staan

Advertorial

SOLDAAT VAN ORANJE - GEEF DEZE UNIEKE ERVARING CADEAU

Verras uw dierbaren tijdens de feestdagen met deze unieke ervaring! Denk dan aan de Soldaat van Oranje – De Musical cadeaubon. Kijk voor informatie op soldaatvanoranje.nl/cadeau.

Waargebeurd verhaal in unieke theatervorm

Soldaat van Oranje – De Musical is gebaseerd op het waargebeurde verhaal van één van de grootste verzetsstrijders uit onze vaderlandse geschiedenis: Erik Hazelhoff Roelfzema. Het verhaal gaat

over vriendschap, keuzes maken en strijd voor vrijheid en rechtvaardigheid. De voorstelling met inmiddels meer dan 3 miljoen bezoekers, is te zien in een voor deze theaterproductie omge-

“Onvoorstelbaar indringend verhaal dat schitterend weergegeven is via alle decors en de draaiende zaal”

bouwde hangaar. Van oorsprong een vliegtuighangaar op voormalig militair vliegveld Valkenburg tussen Wassenaar, Katwijk en Leiden. Op deze op alle fronten toepasselijke en historische plek is een uniek concept gecreëerd. De theaterzaal waarin het publiek in 1.100 comfortabele stoelen zit, draait van de-

cor naar decor, begeleid door enorme filmprojecties op eveneens meedraaiende schermen. Alle scènes hebben zo hun eigen set: de Leidse studentensociëteit Minerva,

het Kurhaus, Paleis Noordeinde en een levensechte golvende Noordzee waar de Engelandvaarders via het strand ontsnappen en waar ze hun beroemde landingen maken. Zelfs de landingsbaan van het vliegveld, een echte

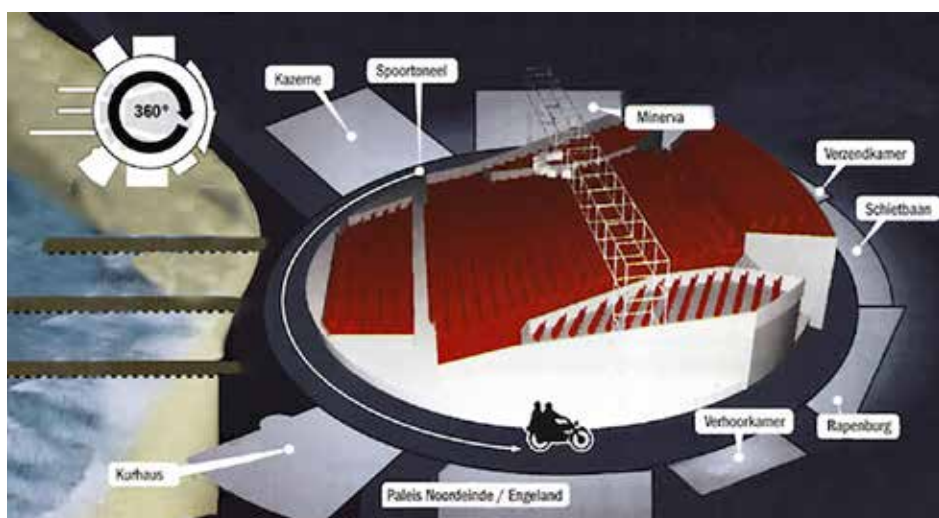
Dakota en langsrijdende motoren zijn onderdeel van het decor.

“Dit is een musical die je gezien moet hebben, ook als je niet van het genre houdt. Dit is zo bijzonder. De combinatie van geschiedenis en een geweldig decor. Heel indrukwekkend.”

Scan onderstaande QR code om direct naar de betreffende pagina te gaan of ga naar soldaatvanoranje.nl

Uniek cadeau

Geef deze ervaring cadeau. Soldaat van Oranje – De Musical heeft een eigen cadeaubon. De cadeaubon is te bestellen via de website. Wilt u echter direct tickets voor een bepaalde datum cadeau geven, bekijk dan de ticketpagina op soldaatvanoranje.nl/tickets. Hier vindt u naast de reguliere tickets ook het generatie- en gezinsaanbod.

EEN 360° PANORAMISCHE REIS DOOR DE GESCHIEDENIS

Voor alle informatie, promoties en updates houd de social kanalen en de website in de gaten.

[f soldaatvanoranje](https://www.facebook.com/soldaatvanoranje)

[svodemusical](https://www.instagram.com/svodemusical)

[soldaatvanoranjedemusical](https://www.instagram.com/soldaatvanoranjedemusical)

Kennisgeving terinzagelegging definitief instemmingsbesluit cluster 4 Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland maken als coördinerend bevoegd gezag bekend dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag een definitief besluit heeft genomen inzake de APV-instemmingsbesluiten inzake het tracé van de warmtetransportleiding Warmtelinq Vlaardingen – Den Haag in Den Haag (cluster 4). Tegen het ontwerpbesluit voor cluster 4 zijn geen zienswijzen ingediend. De beschikkingen van de overige bevoegde gezagen in de clusters 1 t/m 3 zijn al definitief verleend.

Onderstaande definitieve beschikking en de daarop betrekking hebbende stukken ligt vanaf 15 december 2022 tot en met 26 januari 2023 voor een ieder ter inzage:

- Combi-instemmingsbesluit als bedoeld in de artikelen 2.10A/2.11 van de Algemene plaatselijke verordening (APV) van de gemeente Den Haag voor het opbreken, opgraven en aanleggen en het hebben liggen van leidingen (dossiernummer BWT/00635IBA22).

Hoe en waar kunt u de definitieve stukken inzien?

Bovengenoemde beschikking en de daarop betrekking hebbende stukken is digitaal te raadplegen op de provinciale website www.zuid-holland.nl/terinzagewarmtelinq en op onderstaande kantoorlocaties:

- Het Loket, Zuid-Hollandplein 1, 2596 AW Den Haag
- Informatiecentrum Den Haag, Spui 70, 2511 BT Den Haag

Hoe kunt u beroep instellen?

Deze beschikking is (als cluster 4) gecoördineerd voorbereid met toepassing van Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dat betekent onder meer dat een belanghebbende (rechts)persoon daags nadat deze besluiten ter inzage zijn gelegd gedurende zes weken schriftelijk beroep kan instellen tegen deze besluiten bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA, Den Haag. De beroepstermijn loopt van 15 december 2022 tot en met 26 januari 2023. Ook bestaat de mogelijkheid om digitaal beroep in te stellen (zie hiervoor het digitaal loket op de website van de Raad van State

Elke dag beter. Zuid-Holland.

(www.raadvanstate.nl). Het beroepschrift moet ondertekend zijn en voorzien van naam en adres, dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht en de redenen en argumenten waarom er beroep wordt ingesteld. Omdat op dit project de Crisis- en herstelwet van toepassing is, moet in het beroepschrift alle beroepsgronden worden aangegeven. Na afloop van de beroepstermijn kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Er wordt aanbevolen om in het beroepschrift te vermelden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Inwerkingtreding

De definitieve beschikking treedt in werking daags na afloop van de genoemde beroepstermijn. Het indienen van een beroepschrift schorst de inwerkingtreding van de besluiten niet. Een belanghebbende met een spoedeisend belang die wil dat een of meer besluiten niet in werking treden, kan naast een beroepschrift ook een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. In dat geval treden deze niet in werking voordat op het verzoek om voorlopige voorziening is beslist.

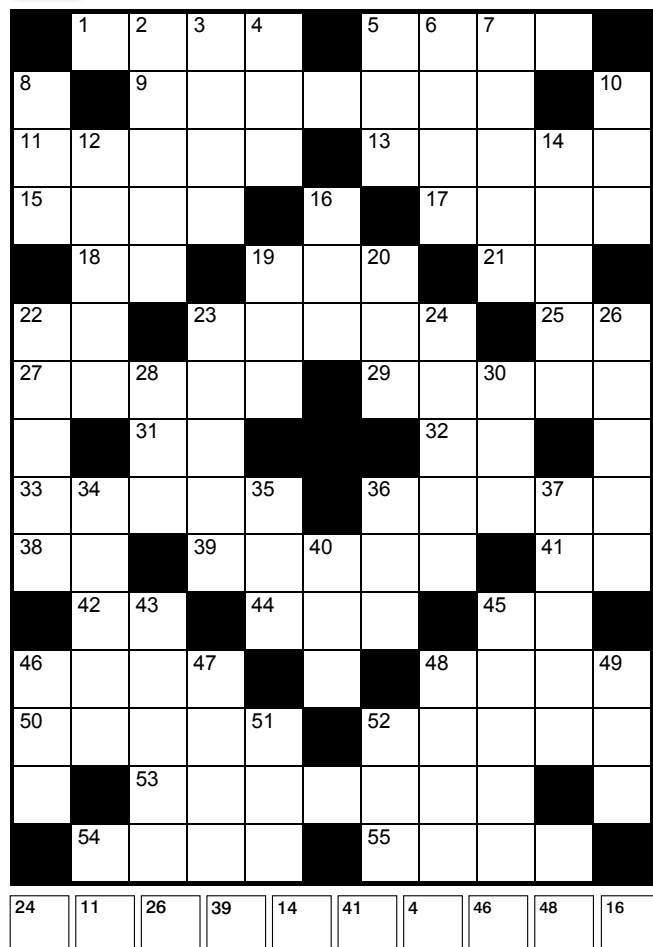
Griffierecht

Voor het indienen van een beroepschrift en een verzoek om voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. Voor actuele informatie hierover wordt verwezen naar de website van de Raad van State.

Wilt u meer informatie?

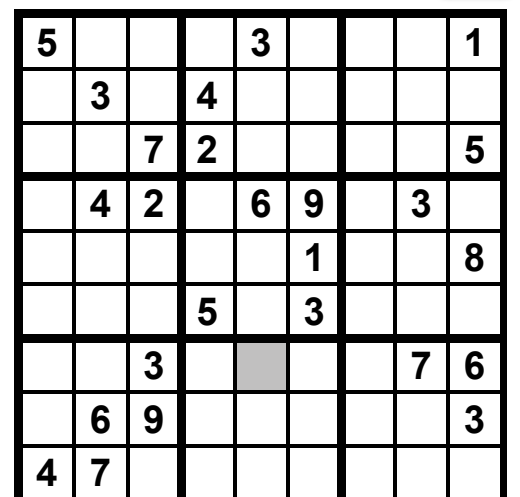
Voor meer informatie over de besluitvorming over het project kunt u terecht op de website van de provincie Zuid-Holland <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/energie/warmtelinq-trace-vlaardingen-den-haag/>. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u bellen met: 06 - 11 75 85 92. Informatie over het project zelf kunt u vinden op de website van Warmtelinq: <https://www.warmtelinq.nl/project>

1 KRUISWOORDPUZZEL

Puzzels

2 SUDOKU

Horizontaal

1 pl. in Italië 5 verbond 9 gedrukte stemming 11 verdieping 13 omvang 15 speelgoed 17 harkkerig 18 lidwoord 19 alstublieft 21 landbouwwerktuig 22 van een 23 voetverwarmer 25 water in Friesland 27 drinkgelag 29 noodsignaal 31 voorzetsel 32 dierengeluid 33 cijfer 36 behoeftige omstandigheid 38 dominee 39 pl. in Utrecht 41 met name 42 tijdelijk 44 sprookjesfiguur 45 pers. vnw. 46 jaartelling 48 soort slang 50 uitstekend 52 Germaanse godheid 53 vogelverblijf 54 Griekse godin 55 riv. in Spanje.

Verticaal

2 voorstellingsbeeld 3 palmmeel 4 Engels bier 5 deksel 6 Egyptische godin 7 dwaasheid 8 deel v.h. oor 10 kraag 12 innig 14 roofdier 16 tweetal 19 onheilsgodin 20 halsbont 22 toezichhouder 23 frisdrank 24 hofmakerij 26 pl. in Duitsland 28 zwarte delfstof 30 oude vochtmaat 34 scheikundige verbinding 35 roem 36 Noorse godheid 37 Griekse letter 40 lidwoord 43 tennisterm 45 deel v.e. fiets 46 autokeuring (afk.) 47 liefdesgod 48 bars 49 persbureau 51 op de wijze van 52 barenspijn.

Mocht u de oplossingen weten van deze twee puzzels, dan maakt u kans op deze leuke prijs van de Fifties Store!
U kunt de oplossingen tot dinsdag 20 december 2022 mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl

Wij feliciteren de winnaars van de vorige editie met de 10 onderzetters van vinyl:
Pieter Wieser te Den Haag
Emmy Lans te Ruinerwold
Lucie van Willigen te Den Haag
Let op! U dient de prijs zelf op te halen bij de Fifties Store.

Oplossingen vorige editie:
Kruiswoordpuzzel: Marsepein
Sudoku: 6

Win Disney Princess Christmas Large Contour Led Sign
Fifties Store heeft weer mooie prijs. 1x Disney Princess Christmas Large Contour Led Sign 81 x 59 cm ter waarde van € 129,95. Heeft 2 gaten aan de achterzijde op te hangen. Inclusief 240 V Adapter. Verkrijgbaar bij de Fifties Store, www.fiftiesstore.nl. Namensestraat 73 - 2587 VX Den Haag - 070 3585810

Profiteer bij de grootste naaimachinespeciaalzaak van Nederland

Gevulde vingerhoed

- Naaischaartje
- Centimeter in de vorm van een macaron
- Magnetische speldenkussen armband
- Doosje kopselden
- 5 naaimachinaalden
- Tornmesje

€ 39,95-

€ 27,50

SINGER Heavy Duty HD6335

Denim naaimachine, nog sterker, beter en luxer

€ 429,00-

€ 329,00

Westeinde 83-95 | Den Haag
070-3463000 | Maandag gesloten

Bezoekers parkeren gratis op eigen parking aan het Westeinde nummer 191